

CELOŠTÁTNA SÚŤAŽ A PREHLIADKA
FOLKLÓRNYCH SKUPÍN

NOSITELIA TRADÍCIÍ 2015

ODBORNÁ POROTA:

Prof. PaedDr. Bernard Garaj, CSc.
Mgr. art. Barbora Morongová, PhD.
PhDr. Andrea Jágerová
PhDr. Martin Mešša
Mgr. art. Miroslava Palanová
Ing. Jozef Lehocký
Juraj Matiaš

ISBN: 978-80-7092-039-8

OBŠAH:

Program	4
Slovo na úvod	5
TRNAVSKÝ KRAJ	
Fsk ŠULEKOVO Hlohovec	6
NITRIANSKY KRAJ	
Fsk JELENKA Jelenec	7
TRENČIANSKY KRAJ	
Fsk PODŽIARAN Papradno	8
ŽILINSKÝ KRAJ	
Fsk JAVORNÍČEK Hvozdnica	9
Fsk SLIAČANKA Liptovské Sliače	10
BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ	
Fsk BREZINKY Polomka	12
KOŠICKÝ KRAJ	
Fsk DOLINA Gemerská Poloma	14
Fsk PARCHOVIANKA Parchovány	15
PREŠOVSKÝ KRAJ	
Fsk RASLAVIČAN Raslavice	16
Fsk ČAKLOV Čaklov	18

PROGRAM

3. 10. 2015

Kultúrny dom v Dolnej Súči

14.00 h Slávnostné otvorenie prehliadky – I. časť

Fsk BREZINKY Polomka	– ZALA NA POLACKOVEJ
Fsk JELENKA Jelenec	– NA SVATÉHO URBANA!
Fsk ŠULEKOVO Hlohovec	– KARMINA
Fsk PODŽIARAN Papradno	– ŠIBAČIARI
Fsk RASLAVIČAN Raslavice	– PO VEČERNI

16.45 h Pokračovanie prehliadky – II. časť

Fsk JAVORNÍČEK Hvozdnica	– OSTALA SIROTA
Fsk SLIAČANKA Liptovské Sliače	– JARNÉ OBRÁZKY
Fsk DOLINA Gemerská Poloma	– O POLNOCI NA SVADBE
Fsk PARCHOVIANKA Parchovany	– HEJ, NOVI ROK, NOVI ROK, HEJ, I NOVA ŇEDZELA
Fsk ČAKLOV Čaklov	– BUDZE VOJNA BUDZE

21.00 h Spoločenský večer

4. 10. 2015

Kultúrny dom v Dolnej Súči

9.30 h Rozborový seminár pre vedúcich FSk

11.30 h Koncert FSk v rímskokatolíckom kostole v Dolnej Súči

14.00 h GALAPROGRAM FSk a slávnostné vyhlásenie výsledkov

Zmena programu vyhradená

SLOVO NA ÚVOD

Vážené dámy, vážení páni,

nemecká poetka a historička Ricarda Huch tvrdila, že tradícia neznamená uchovávať popol, ale odovzdávať plameň. Prenesené do oblasti tradičnej kultúry a scénického folklorizmu – nositeľmi „folklórneho“ plameňa sú členovia stoviek aktívnych folklórnych skupín na Slovensku.

Akýmsi pomyselným zúročením ich práce a činnosti je každé tri roky aj celoštátna súťažná prehliadka folklórnych skupín, ktorá sa už niekoľko desiatok rokov realizuje práve pod príznačným názvom Nositelia tradícií.

Prvý októbrový víkend folklórne skupiny z takmer všetkých krajov Slovenska privíta obec Dolná Súča. V spolupráci s Trenčianskym osvetovým strediskom v Trenčíne v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja a Národného osvetového centra ako vyhlasovateľa a odborného garanta súťaže návštevnícividia to najlepšie, čo sa za ostatné tri roky v rámci Slovenska urodilo v oblasti programových pásiem folklórnych skupín.

Dovoľte mi však na tomto mieste poďakovať sa nielen všetkým spoluorganizátorom finálového celoštátneho kola, ďalej tým, ktorí sa prepracovali do celoštátneho kola súťaže, ale aj tým, ktorí sa do súťaže zapojili na ktorýchkoľvek nižších stupňoch, ako aj tým folklórnym kolektívom, ktoré sa síce do súťaže nezapojili, ale svojou činnosťou oživujú miestne tradície a prispievajú tak k ochrane a uchovávaniu tradičnej ľudovej kultúry.

Moja vďaka patrí aj osvetovým a kultúrnym strediskám, ktoré nielen organizačne a odborne zabezpečovali všetky stupne súťaže, ale aj s folklórnymi skupinami aktívne počas roka pracujú, ďalej tiež samotným obciam a iným zriaďovateľom folklórnych skupín, ktorí folklórne kolektívy zastrešujú a napomáhajú im v činnosti.

V neposlednom rade moje uznanie a poďakovanie patrí Ministerstvu kultúry SR a všetkým tým, ktorí prispeli finančne i vecnými darmi k realizácii podujatia.

Želám všetkým súťažiacim veľa šťastia na prehliadke a verím, že všetci si z podujatia odnesú len to najlepšie – účastníci nezabudnuteľné zážitky a diváci príjemný kultúrny zážitok.

*Petra Krnáčová,
riaditeľka odboru záujmovej umeleckej činnosti
Národného osvetového centra*

TRNAVSKÝ KRAJ

Folklorná skupina ŠULEKOVO • Hlohovec

Meno vedúceho: Mgr. Oľga Mičková

Folklorná skupina vznikla začiatkom roku 1973 v obci s rovnakým názvom, predtým Beregseg, s cieľom uchovať a prezentovať piesne, tance, kroje i zvyklosti svojich predkov pre ďalšie generácie. Za 42 rokov nepretržitej činnosti sa zúčastnila na mnohých folklórnych festivaloch doma i v šiestich štátoch Európy. Významné úspechy dosiahla na celoslovenských súťažiach spevákov ľudových piesní i súťažiach Nositelia tradícií. Zo získaných autentických materiálov zostavili viaceré zvykoslovné pásma, z ktorých pre tohtoročnú súťaž vybrali pásmo Karmina. V pásme účinkujú aj deti z detského folklórneho súboru, ktorý pracuje samostatne a príležitostne účinkuje v programe dospelých.

V snahe uchovať získané folklórne materiály pre budúcnosť vydali knihu Piesne zo Šulekova, ktoré nahráli aj na MG a CD, žatevné zvyklosti a originálnu dedinskú zakáľáčku zvečnili na krátkometrážnom filme.

Folklornú skupinu Šulekovo z Hlohovca založila a stále ju vedie Mgr. Oľga Mičková. Súčasný detský folklórny súbor vedie PhDr. Helena Kolníková. Dlhoročným úspešným harmonikárom je Róbert Schaller.

Názov súťažného programu: Karmina (po zabíjačke)

Stručná charakteristika programu: Je po zakáľáčke. Pracovalo sa od skorého rána. Všetci unavení, ale spokojní sa tešia na „karminu“, aby ochutnali pripravené dobroty. Masné treba zapíjať, aby si to „masko“ nemyslelo, že ho nebodaj pes „zežrav“. Nálada rastie, prítomní sa chvália, rozprávajú príbehy, spievajú, prekárajú sa. Na karmine nesmie chýbať farár, príbuzní a známi, ktorým sa treba revanšovať. Objavia sa aj masky – cigánka, „žebrák“, striga, masky zvierat, na ktoré sú už domáci pripravení. Keďže sa to všetko deje 4. decembra, karminu navštívia aj Barborky. Je veselo, mladí si chcú aj zatancovať. Všetci sú spokojní.

NITRIANSKY KRAJ

Folklorná skupina JELENKA • Jelenec

Meno vedúceho: Mgr. Žofia Magátová

Folklorná skupina vznikla r. 2002 pri detskej folklórnej skupine Jelenček. Oba súbory pracujú v súčasnosti pri OZ Zelenka. Zastupujú slovenský folklór v dvojjazyčnej obci Jelenec. Ich folklór nie je pôvodný, ale je do obce „prinesený“ z okolia v r. 1991, kedy vznikol DFS Jelenček pri MO MS Jelenec. Folklorná skupina rozvíja, obohacuje a šíri slovenský folklór nielen na Slovensku, ale i v zahraničí: Maďarsku, Česku, Chorvátsku, Poľsku a tento rok aj v Lotyšsku. V programoch sa zameriava na tekovský – požitavský folklór. V repertoári majú pásma: Fašiangy, Driapačky, Vianočné koledy, Zvyky na Ondreja, Regrúti idú! Požitavskú svadbu – s ňou vystúpili na FF Východná 2013.

Dramaturgičkou je Mgr. Žofia Magátová, choreografom a trénerom Ing. Boris Magát, hudobnú zložku vedie Jaroslav Magát.

Názov súťažného programu: Na svätého Urbana!

Stručná charakteristika programu: Program predstaví čas obaračiek, kedy sa všetko pripravovalo na spracovanie hrozna v pivnici s pomocou mladších i starších, na postup pre spracovanie úrody a zabezpečenie nielen materiálnej, ale aj duchovnej stránky tohto tradičného úkonu so záverečnou zábavou.

TRENČIANSKY KRAJ

Folklorná skupina PODŽIARAN • Papradno

Meno vedúceho: PaedDr. Lenka Jandušková

Folklorná skupina vznikla v roku 1982, no začiatky jej činnosti spadajú ešte do 60. rokov minulého storočia. Základ repertoáru tvoria trojhlasne spievané piesne – trávnice, ale aj zvykoslovné pásma. Folklorná skupina sa pravidelne zúčastňuje vystúpení v obci a okolí, na rôznych oslavách, podujatiach, folklórnych prehliadkach a festivaloch v rámci celého Slovenska. Na okresných, krajských, ale i celoslovenských súťažiach získala rôzne ocenenia a uznania. Založila tradíciu jánskych slávností v Papradne, ktoré sa nesú pod názvom V srdci Javorníkov.

Názov súťažného programu: Šibačiari

Stručná charakteristika programu: V Papradne sa zachovalo viacero zvykov, ktoré sú úplne iné ako v susedných dedinách. Najkrajším a výnimočným obdobím tam bolo veľkonočné obdobie. Dievčatá zdobili jedľovú vetvičku mašľami z krepového papiera a chodili s ňou na Kvetnú nedeľu vinšovať po domoch, za čo dostali vajíčka, aby mali čo dať šibačom, spievali pieseň Prišiel Pán Boh z jasličiek do Jeruzalema. Táto pieseň je jedinečná tým, že sa v nej prelína kresťanstvo so svetskými zvykmi, ale aj jednohlasným spevom, keďže všetky ostatné papradňanské piesne sa spievajú dvoj- až trojhlasne. Mládenci si zase cez týždeň chystali korbáče. Na Veľkonočný pondelok, ktorý v Papradne voláme Šibáky, chodili po dedine šibačiari (mládenci v maskách). Nosili so sebou handrového panáka – Emíľa. Chodili po dedine od domu k domu, spievali a robili rôzne huncútstva. Dievky Emíľa často hodili do rieky. Túto skupinu vždy sprevádzala hrba zvedavcov a detí.

ŽILINSKÝ KRAJ

Folklorná skupina JAVORNÍČEK • Hvozdnica

Meno vedúceho: Juraj Jakubík st.

Folklorná skupina vznikla v roku 2007 zo starších členov rovnomenného detského súboru a niektorých členov folklórnej skupiny zo Štiavnika, ktorej počiatky siahajú do roku 1977. Folklorný súbor v Štiavniku založil Otto Jakubík, v roku 1984 sa stal vedúcim syn Juraj Jakubík st., ktorý potom viedol detský súbor a v súčasnosti vedie FSK Javorníček. Tvorí ju približne 30 členov. Väčšiu časť skupiny tvorí mládež a starší muži. Snaží sa čo najviac pridržať autentických speváckych, hudobných, tanečných a zvykoslovných prejavov štiavnickej doliny. Používa kroj, ktorý je vernou kópiou pôvodného odevu. Stupava získala viaceré ocenenia z celoštátnych folklórnych prehliadok v speve, scénických choreografiách, ľudovej hudbe, ale i tanci. V roku 2010 ľudová hudba získala hlavnú cenu (titul laureát) na celoštátnej súťažnej prehliadke hudobného folklóru. Folklorná skupina účinkovala nielen na folklórnych festivaloch v rámci Slovenska, ale i na rôznych podujatiach v Česku, Poľsku a na medzinárodnom folklórnom festivale v Macerate v Taliansku.

Názov súťažného programu: Ostala sirota

Stručná charakteristika programu: V piesňach naši predkovia vyjadrovali svoje najvnútornejšie pocity, radosť i smútok, lásku i sklamanie, ospievali veselé, ale i smutné príbehy. Tie sú zachytené najmä v baladických piesňach. V oblasti Javorníkov sa zachoval bohatý repertoár týchto piesní, ľudia sa v tomto drsnom chudobnom prostredí často stretávali s ťažkými osudmi a rôznymi tragédiami.

Folklorná skupina Javorníček siahla práve po tomto žánri a prišla na prehliadku s pásmom Ostala sirota, ktoré je zostavené z veľkej časti z balád a sirotských piesní zo Štiavnickej doliny. Pokúsia sa vám priblížiť dramatický príbeh siroty, po ktorej opäť zostala sirota.

Pre pochopenie deja je potrebné započúvať sa do obsahu piesní, ktoré v pásme zaznejú.

Folklórna skupina SLIAČANKA • Liptovské Sliače

Meno vedúceho: Alena Balážecová

Vznik folklórnej skupiny je spätý s rokom 1932, kedy pani učiteľka Bronislava Kubánková založila tanečno-spevácku skupinu. Zriadovateľmi boli: Osvetová beseda Sliače, Poľnohospodárske družstvo Lisková-Sliače, Miestne kultúrne stredisko Liptovské Sliače. V súčasnosti Sliačanka pracuje pri Miestnom odbore Matice slovenskej, finančne ju podporuje obec Liptovské Sliače. Okrem javiskovej prezentácie sa zameriava aj na udržiavanie zvykov a tradícií v obci počas roka: fašiangy, vynášanie Murieny, jánske spevy, vianočné programy, spievanie na svadbách i pohreboch. Jej poslaním je okrem tradícií uchovať aj krásny sliačanský kroj, ktorý má mnoho typov a kombinácií.

Veľmi dôležitým článkom práce folklórnej skupiny je zachovanie tanečného štýlu a pôvodných piesní. Počas svojho trvania sa skupina pravidelne zúčastňovala regionálnych a krajských súťaží. V r. 1979, 1982, 1985, 1988, 1997, 2000 i celoslovenskej súťaže Nositelia tradícií. Sliačanka získala mnoho ocenení. Najvýznamnejšie sú: Európska cena za ľudové umenie (1976), 1. miesto na celoslovenskej súťaži dedinských folklórnych skupín v Žiline (1979), Cena za objavnosť a spracovanie námety na celoštátnej súťaži v Rimavskej Sobote (2000), úspechy sólistov tanečníkov na Šaffovej ostrohe – 1. miesto v roku 2001, 1. miesto 2003, 2. miesto v roku 1998, 3. miesto v roku 1998.

Účinkovanie v zahraničí: Belgicko, Bosna a Hercegovina, Česká republika, Juhoslávia, Maďarsko, Nemecko, Poľsko, Rusko, Srbsko, Švajčiarsko, Taliansko, Ukrajina.

V súčasnosti má skupina 30 členov, tanečníkov, spevákov i hudobníkov. Ročne uskutoční okolo 30 vystúpení, reprezentuje Liptovské Sliače po celom Slovensku i v zahraničí.

Názov súťažného programu: Jarné obrázky

Stručná charakteristika programu: Programové číslo Jarné obrázky má dve časti.

Prvá časť: Vynášanie Murieny – zachytáva prípravu a samotný obrad rozlúčky so zimou, ktorú vykonávali dievky za pomoci vydatých žien. Námet bol spracovaný podľa rozprávania viacerých osôb.

Druhá časť: Prinesenie nového leta – je zvyk chodenia dievok po dedine s ozdobenými konárkami, ktoré potom venovali gazdinej.

Ludové tradície spojené s Murienou a vítaním jari spracovala folklórna skupina Sliačanka už vo viacerých podobách. Program Jarné obrázky predstavuje tieto obrady zasa trochu ináč.

BANSKOBYSTRICKÝ KRAJ

Folklórna skupina BREZINKY • Polomka

Meno vedúceho: Marta Pisárová

Folklórna skupina Brezinky pracuje s menšími prestávkami na rozvíjaní kultúry a tradícií už od roku 1954. Do roku 2001 pracovali jednotlivé kolektívy, zložky skupiny samostatne, ale v tom roku programom Rok na dedine vykročili na spoločnú cestu. Deti, mládežníci, hudba, ženy, chlapi úspešne spolupracujú až do dnešných dní, keď oslavujú 60 rokov od založenia. Jednotne spolupracujú na viacerých programoch, v ktorých spracovávajú zvyky a tradície od rôznych pracovných príležitostí – priadky, polievanie plátna, kosenie, pranie na potoku cez zábavy – na moste, na Poľackovej, rukovačka, fašiangové vypriadenie noci až po obradové tradície – svadba či vianočné sviatky. Spoločne sa tešia z úspechov na folklórnych festivaloch po celom Slovensku, na súťažných prehliadkach – Nositelia tradícií, kde svoju obec reprezentovali aj na celoslovenskej úrovni, či Dubnický festival o Cenu Mikuláša Senku, ktorý aj vyhrali. Spoločne navštevujú zahraničné folklórne festivaly na Ukrajine, v Čechách, Nemecku, Maďarsku.

No v Brezinkách sa nevenujú len príprave ľudových programov. Spracovali a pripravili aj niekoľko divadelných predstavení, každoročne pripravujú pre svojich divákov fašiangové pobavenie (nie vždy s folklórnou tematikou), ale aj vážne vianočné predstavenie. Takto spoločne sa rozdáva z javiska do hľadiska, aby aspoň na krátku chvíľu urobili tento svet krajším, veselším a lepším. A toto je aj odkaz od všetkých členov folklórnej skupiny Brezinky z Polomky pre všetkých členov iných folklórnych skupín a nielen pre nich. „Dvom“ je na svete ľahšie, a preto sa nerozdeľujeme, ale zjednocujeme a spoločne robíme druhým ľuďom radosť svojím spevom, hovoreným slovom, hudbou a tancom.

Názov súťažného programu: Zala na Poľackovej

Stručná charakteristika programu: Program Zala na Poľackovej je tanečné číslo spracované na základe autentických spomienok niekdajších účastníkov. Bola to jednoduchá drevená sála na letné zábavy mladých nielen z Polomky, ale z celého okolia, dokonca aj z Brezna či Čierneho Balogu. No a prítomnosť týchto „cezpoľných“, prípadne ich záujem o dievky z dediny vyvolávala nie jednu konfliktnú situáciu. Je to z obdobia povojnových rokov, kedy už mládež chodila za prácou aj mimo dediny – do mesta. Prvky mesta prenikli i na dedinu, čo sa odráža aj na oblečení niektorých mládežníkov, teda už nie je jednotné – krojové. Samozrejme, z mesta si nepriniesli len nové oblečenie, ale aj melódie – valčíky, polky, tango či foxtrot, swing. Tie potom zazneli aj na tejto zábave v Zale na Poľackovej.

KOŠICKÝ KRAJ

Folklórna skupina DOLINA • Gemerská Poloma

Meno vedúceho: Vladimír Vnenčák

Folklórna skupina vznikla v roku 1997. Patrí medzi kolektívy, ktoré sa venujú uchovávaniu a javiskovému spracovaniu gemerského folklóru – najmä piesní, tancov, zvykov a všetkého, čo súviselo so životom na dedine v minulosti. Na javisku sa skupina predstavila viacerými úspešnými programami – Furmani, Regrútska odobierka, Krstiny, Priadky a iné. Významným úspechom kolektívu bolo vydanie troch hudobných albumov, spevníka polomských piesní a tiež predvedenie niekoľkých celovečerných programov. V súčasnosti sa skupina zameriava na spracovanie svadobných zvykov a obyčají.

Názov súťažného programu: O polnoci na svadbe

Stručná charakteristika programu: Svadobné zvyky a obyčaje z Gemerskej Polomy. Vyvrcholením tradičnej polomskej svadby bol čas okolo polnoci, keď sa v dome ženicha odohrávali posledné obrady, ktorými sa potvrdzovalo manželstvo ženicha a nevesty všetkými zúčastnenými svadobčanmi. Tieto obrady sa začínali „svieškovým tancom“, ktorého sa mohli zúčastniť len vydaté ženy, ďalej skladaním „párty“ nevesty, jej čepčením a zároveň aj posledným zapíjaním ženichovej slobody mužmi. Po polnoci napokon svadba vyvrcholila „hantúškovým tancom“, prostredníctvom ktorého svadobčanovia peniazmi obdarovali mladomanželov na začiatku ich spoločného života.

Folklórna skupina PARCHOVIANKA • Parchovany

Meno vedúceho: Jozef Topolovský

Detická folklórna skupina Parchovianka patrí medzi známe folklórne kolektívy na Slovensku. Sústavne pracuje od roku 1971 pri Obecnej úrade v Parchovanoch. Prezentuje autentický folklór obce a jej blízkeho okolia vo všetkých jeho formách a podobách. Jej prioritou je trojgeneračné zastúpenie v programových blokoch. Na celoslovenskej prehliadke Nositeľa tradícií sa zúčastnil po ôsmy raz (jeden člen, 74-ročný Jozef Topolovský, sa ako jediný z kolektívu zúčastnil už na prvom ročníku v roku 1979 v Žiline). Programové bloky: pásma obyčajové (chorovod), pracovné (dožinky), obradové (svadba)... V spolupráci s LH Železiar vydala 2 CD – Už tri ročky v Parchovenoch ňehrali v r. 1998 a V Parchovenoch taka mouda v r. 2013.

Názov súťažného programu: „Hej, novi rok, novi rok, hej, i nova ňedzela“ (jednanie obecných sluhov)

Stručná charakteristika programu: Život na dedine v minulosti mal svoje zaužívané pravidlá a požiadavky. Aj keď každý pracoval na svojom, pre seba a svoju rodinu, dobre vedeli, že isté činnosti je vhodnejšie mať zabezpečené na spoločnej báze. Bola to istá forma spoločenskej delby práce, keďže išlo o spolunažívanie v rámci jednej komunity, obce. Tak to bolo aj v Parchovanoch, keď sa krátko po Novom roku zišli v miestnej krčme gazdovia, na čele so starostom obce, aby si zvolili tzv. obecných sluhov. Tí mali zabezpečiť spoločensky nutnú prácu za dohodnutých podmienok. Išlo hlavne o miestneho hlásnika, pastiera kráv, strážcu večerného poriadku v dedine – bachtera a na poliach – keruľa. Tieto činnosti museli byť dohodnuté do začatia fašiangov, najmä funkcia hlásnika, ako obecného informátora dôležitých záležitostí a obecného strážnika – bachtera, čoby požiarného strážcu a ochrancu majetkov. Keď už bolo z krčmy počuť spev, bol to jasný signál pre okolie, že došlo k vzájomným dohodám na výkone týchto služieb i odmeny za nich. Vtedy už mohli do krčmy vojsť aj mládenci a dievky a spoločne sa aspoň krátko zabaviť ešte pred fašiangami. Samotnú veselost a dobrú náladu tak mohol pocítiť aj prípadný náhodný účastník zďaleka, ktorý prechádzal ako drotár dedinou, s cieľom privyrobit si na obživu. Vykreslenie takéhoto života bolo možné pri bežnej domácej práci, kde sa pod dozorom dospelšej osoby mohli hrať deti. A tak starý otec rozpráva vnukovi počas čistenia kukurice, ako to volakedy bolo pri tejto príležitosti... a nezabudol vnukovi pri tom ani ukázať hru na ústnej harmonike, aby bol prenos tradícií veselší.

PREŠOVSKÝ KRAJ

Folklórna skupina RASLAVIČAN • Raslavice

Meno vedúceho: Anton Kontura

Spomedzi stoviek súborov a folklórnych skupín na Slovensku sa určite vyníma reprezentant tradičného hornošarišského folklóru – dedinská folklórna skupina Raslavičan z Raslavíc. Folklórne skupiny ako nositelia ľudových tradícií sú väčšinou orientované na zachovávanie ľudových tancov, piesní a zvykov v dedine. Na takomto princípe pracuje aj FSK Raslavičan. Patrí medzi folklórne kolektívy s viac než 80-ročnou tradíciou. V tejto skupine pracujú vedľa seba tri generácie, ktoré si navzájom odovzdávajú bohatstvo tradičnej kultúry Raslavíc. Repertoár Raslavičanu tvoria starodávne tance mužské, ženské a párové, ďalej sú to ľudové piesne z Raslavíc a oblasti Horného Šariša. Folklórne pásma, ktoré predstavujú obyčaje na dedine s prezentáciou lokálnych zvyklostí, originálnych tancov, piesní a štýlovo čistej impozantnej ľudovej hudby, upútávajú pozornosť širokej odbornej i laickej verejnosti na mnohých folklórnych podujatiach na Slovensku, v zahraničí i ďalekom zámorí.

Obec Raslavice je známa aj tým, že ako málokterá obec z východu Slovenska mala i kvalitnú muziku, ktorej trvanie presiahlo niekoľko desaťročí bez toho, aby sa narušila kontinuita medzi archaickými a novodobými tvarmi tanečných nápevov či ľudových piesní. Ľudová hudba, ktorá v Raslaviciach hrala už po 2. svetovej vojne, si zachovala interpretačný štýl, ktorého hlavnými nositeľmi boli talentovaní predníci Martin Žolták a Štefan Žolták.

Folklórna skupina Raslavičan vydala 2 MG kazety a 3 hudobné CD nosiče. V rokoch 1997, 2006 a 2012 na celoštátnej súťažnej prehliadke dedinských folklórnych skupín – Nositelia tradícií získala titul laureát, ľudová hudba v roku 2008 a 2013 získala na celoštátnej súťaži ľudových hudieb tiež titul laureát a na celoštátnej súťaži tanečníkov v ľudovom tanci – Šaffova ostroha získava Raslavičan popredné umiestnenia. Počas svojho dlhého pôsobenia účinkovala folklórna skupina aj v Slovenskom rozhlase a televízii a viackrát sa stala aj predmetom záujmu Slovenskej akadémie vied.

V súčasnosti sa viac ako 50-členná folklórna skupina člení do troch zložiek: hudobnej, tanečnej a speváckej. Umeleckou vedúcou je Mgr. Monika Balážová, vedúcim a zároveň aj primášom ľudovej hudby je od roku 2003 Mgr. Stanislav Baláž, PhD.

Názov súťažného programu: Po večerňi

Stručná charakteristika programu: Programový blok je obrazom bezprostrednosti dedinského kolektívu v minulosti. Približuje nám schádzanie sa príslušníkov takmer všetkých generačných skupín, no najmä mladých, pre ktorých boli tieto chvíle priestorom na hru, zábavu, spev, tanec, ale i klebety či bezprostredný humor. Oblíbeným miestom schádzania sa, „tancoviskom“ bol tzv. „mostek na Bilim kameňu“ v Raslaviciach, kde sa ľudia vždy v nedeľu stretávali po popoludňajšej cirkevnej pobožnosti zo Slovenských i Uhorských Raslavíc. Autorka programového čísla: Mgr. Monika Balážová.

Folklorňa skupina ČAKLOV • Čaklov

Meno vedúceho: Božena Dravecká, Ing. Jaroslav Porubän

Folklorňa skupina Čaklov vznikla v roku 1987 ako mužská spevácka skupina, ku ktorej sa v roku 1990 pridali aj ženy. Je to malá skupinka milovníkov folklóru. K jej hlavným umeleckým snaženiam patrí uchovávanie a scénické spracovávanie ľudových zvykov z obce a blízkeho okolia.

Skupina sa zúčastňuje na rôznych kultúrnych podujatiach a festivaloch, ale aj na súťažných prehliadkach, kde získala niekoľko popredných ocenení. Najväčší úspech dosiahla v r. 1994 na celoslovenskej prehliadke Nositelia tradícií v Žiline, kde získala hlavnú cenu s blokom Večar vilijovi a tiež postup mužov na celoštátny festival hudobného folklóru 2001 v Šali. So svojím vianočným programom reprezentovala Slovensko aj na medzinárodnom festivale v Brašove v Rumunsku a taktiež v Poľsku.

Vo svojom repertoári má skupina niekoľko speváckych blokov, ale aj monotematické programové bloky, ako je Čepčeňe mladěj, Vidzvihovaňe mladich, Dožinki, U kudzelnej chiži, Večar vilijovi a iné. Počas svojej existencie vydala dve CD.

Vedúcimi skupiny sú Božena Dravecká a Ing. Jaroslav Porubän.

Názov súťažného programu: Budze vojna budze

Stručná charakteristika programu: Píše sa rok 1914. Boli to veru smutné časy, ktoré si chceme v tomto bloku pripomenúť. Priblížime vám začiatky prvej svetovej vojny, ktorá zasiahla aj našu dedinu. Jedného dňa aj naši chlapci odchádzajú na vojnu, a tak opúšťajú svojich rodičov, rodinu, kamarátov i frajerky.

Organizátori:

ŤŇOS
V TRENČÍNE

S FINANČNOU PODPOROU MINISTERSTVA KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

**Podujatie sa uskutoční pod záštitou
predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja Ing. Jaroslava Bašku**

NOSITELIA TRADÍCIÍ 2015

Celoštátna súťaž a prehliadka folklórnych skupín

Zostavila: Jaroslava Kohútová

Grafická úprava: Ing. Vladimíra Kmetová

Jazyková úprava: Jana Muchová

Zodpovedný redaktor: Ing. Mgr. Žaneta Matúšová

Vydalo: Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne

Tlač: Leoprint, s. r. o., Trenčín

Náklad: 250 kusov

Rok vydania: 2015

ISBN: 978-80-7092-039-8

